

“Dava; yersiz olarak yapılan sağlık giderlerinin tahsili amacıyla yapılan icra takibine vaki itirazın iptali ile, takibin devamına karar verilmesi istemine ilişkindir.

Davacı kurum tarafından 2103248706 tahsis numarası ile kendisine yaşlılık aylığı bağlanan davalının emeklilik işlemleri sırasında 1994 yılı 2.dönemine ilişkin 120 günlük hizmetinin 22585339 sigorta sicil nolu adındaki sigortalıya ait olan günlerinin davalıya maledilmesi nedeniyle, yaşlılık aylığı bağlanması koşulları oluşmadan davalıya yaşlılık aylığı bağlandığı bu durumun fark edilmesi üzerine bağlanan yaşlılık aylığının iptaline karar verildiği, bu itibarla 23/02/2007-22/03/2012 tarihleri arasında kendisi hakkında yapılan 7.447,73 TL tutarındaki sağlık yardımının yersiz olduğu iddiası ile 5510 sayılı yasanın 96/1-b maddesi gereğince davalıdan tahsili amacıyla davalı aleyhinde icra takibi başlatıldığı, davalının takibe itirazı neticesinde takibin durduğu bildirilerek, anılan yasa hükmü gereğince davalının ödemekle yükümlü olduğu sağlık giderlerinin tahsili amacıyla yapılan icra takibine davalı tarafça yapılan itirazın iptali ile takibin devamına karar verilmesi istenilmiştir.

Yukarıda izah edilen talebe dayanak teşkil eden 31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık sigortası Kanununun 96.maddesinin 1.fıkrasının 13/02/2011 tarihli ve 6111 sayılı kanunun 44.maddesi ile değiştirilen (b) bendinin 07/11/1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2, 13, 60 ve 125.maddelerine aykırı olduğu anlaşılmıştır.

Anayasanın 2, 13, 60 ve 125.maddeleri ile anılan yasa maddesinin Anayasanın bu maddelerine hangi yönlerden aykırı olduğu aşağıda açıklanacaktır.

5510 sayılı kanun madde 96: Kurumca işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara gelir veya aylık almakta olanlara ve bunların hak sahiplerine, genel sağlık sigortalılarına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen bu Kanun kapsamındaki her türlü ödemeler;

a) Kasıtlı veya kusurlu davranışlarından doğmuşsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en fazla on yıllık sürede yapılan ödemeler, bu ödemelerin yapıldığı tarihlerden,

b) Kurumun hatalı işlemlerinden kaynaklanmışsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en fazla beş yıllık sürede yapılan ödemeler toplamı, ilgiliye tebliğ edildiği tarihten itibaren yirmidört ay içinde yapılacak ödemelerde faizsiz, yirmidört aylık sürenin dolduğu tarihten sonra yapılacak ödemelerde ise bu süre sonundan,

itibaren hesaplanacak olan kanunî faizi ile birlikte, ilgililerin Kurumdan alacağı varsa bu alacaklarından mahsup edilir, alacakları yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

ANAYASA MADDE 2: Türkiye Cumhuriyeti toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir **hukuk devletidir.**

Aykırlık gerekçesi: Hukuk devleti ilkesi kısaca devletin hukuka tabi olması ve kamu gücünün kullandığı her işlemin hukuka dayanması olarak açıklanabilir. Bu ilkenin yöneldiği amacın gerçekleştirilmesi için pek çok araç Anayasada yer bulmuştur. Hukuk devleti bireylerin tüm işlem ve eylemlerinde, devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunun zedeleyici yöntemlerden kaçınması gerekir. Vatandaşların devlete karşı

güven duyabilmeleri, maddi ve manevi varlıklarını korkusuzca geliştirebilmeleri hukuk güvenliğinin sağlandığı bir sistem içinde olanaklıdır. Hukuk devleti kanun devleti demek değildir, hukukun vatandaşlara öngörülebilirlik ve güven sağlaması gerekir. Keyfi şekilde düzenlenen yaptırımlar ve vatandaşla yüklenen ağır yükler hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

ANAYASA MADDE 13: *Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir,*

Aykırılık gerekçesi: *Önceden yapılmış ödemelerin geri alınmasına ilişkin olmakla iptali istenen kanun maddesi mülkiyet hakkını ihlal eder niteliktedir. Bir an için Sosyal Güvenlik Kurumu'nun geri ödeme talebinin hukuka uygun olduğu kabul edilse dahi, Anayasa madde 13 de öngörülen ilkeler çerçevesinde, hakka daha az zarar verecek şekilde, ölçülülük ilkesine uygun bir yol izlenmelidir. Oysa kanun hükmü mülkiyet hakkını tamamen ortadan kaldıracak şekilde düzenlenmiştir. Emeklilik işleminin SGK tarafından hatalı yapılması nedeniyle yapılacak geri ödeme talepleri iptali istenen madde öncesinde genel hükümler çerçevesinde yapılmaktaydı, Borçlar Kanununun ilgili düzenlemeleri gereğince sebepsiz zenginleşme kapsamında kusur incelemesi yapılmaktaydı. İyi niyetli kişilerin Anayasal ve yasal yükümlülüklerini icra edemeyen ya da eksik icra eden idarenin kusuru nedeniyle ağır yaptırımlara maruz bırakılması Anayasanın 13.maddesi ile çizilen yola aykırıdır.*

ANAYASA MADDE 60: *Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.*

Aykırılık gerekçesi: *Anayasa bu düzenleme ile Devletin bu alanda sorumluluğunu belirlemiştir. Kendi görevlilerinin kusuru ve mevzuatındaki eksikliklerden kaynaklanan durumlarda dahi, Devletin adeta özel hukuk kişisi gibi alelade bir alacak takibi yapar durumda olması kabul edilemez. Kurum görevlilerinin 120 günlük sigortalılık süresinin ihmal sonucu davalıya maledilmesi nedeniyle davalıyı ağır bir yük altına sokan tek taraflı emeklilik statüsünün iptal edilmesi, Devlete yüklenen yükümlülüklerle aykırıdır. Konunun uzmanı kişiler tarafından bile karmaşık olarak nitelendirilen Sosyal Güvenlik mevzuatı ve teşkilatının yanlış ya da eksikliği nedeniyle ortaya çıkacak zararın vatandaşlar üzerinde bırakılması düşünülemez. En basit işlemlerin yapılması için bile, danışman, uzman ve bilirkişi adı altında kişilerin faaliyette bulunduğu bu alanda yapılan hatalı işlemlerden dolayı vatandaşın sorumlu tutulması kısıtlanmalıdır. İlgili düzenleme idarenin kendi teşkilatını kontrol etme becerisi göstermemesi nedeniyle doğan zararların vatandaşın sırtına yüklenmesi sonucunu doğurmaktadır ki, bu durum da kabul edilemez.*

ANAYASA MADDE 125: *İdarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolu açıktır.*

Aykırılık gerekçesi: *Uyuşmazlık mahkemesinin yerleşik içtihatları uyarınca; sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasına ilişkin uyuşmazlıkları, adli yargıda görülmesi gerektiğini kabul etmektedir. Dava konusu edilen olayda idarenin hatalı işlemi nedeniyle maruz kalınan zarardan dolayı davacının talepte bulunması gerekirken idarenin davalıdan talepte bulunmasına anılan ve iptali istenen yasa hükmü neden olmaktadır. İdarenin kusuru nedeniyle hatalı olarak tesis edilen işlemde kaynaklanan ödemelerin geri alınması iptali istenen yasa hükmü ile ve İş Mahkemeleri aracılığı ile sağlanmıştır. Bu aşamada davalının hatalı işlem nedeniyle uğradığı zararın kurumdan tahsili istemi yine anılan yasal düzenleme karşısında sonuçsuz kalacaktır.*

H Ü K Ü M : Gerekçesi yukarıda ayrıntıları ile açıklandığı üzere;

1- 31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 96. maddesinin birinci fıkrasının 13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunun 44. Maddesiyle değiştirilen (b) bendinin iptaline karar verilmesi istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına,

2- Gerekçeli başvuru karan ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanunun 40. Maddesi (1) numaralı fıkrasında belirtilen belgelerin dizi listesine bağlanarak Anayasa Mahkemesine gönderilmesine,

Dair davacı kurum vekilinin yüziüne karşı davalının yokluğunda karar verildi.”